

BIBLIOTECA NAZIONALE
VITTORIO EMANUELE
6
7 A
30

PANEGYRICVS ALEXANDRO OCTAVO PONTIFICI MAXIMO.

SECVRITAS PRÆCLARI ECCLESIÆ REGIMINIS IN ALEXANDRO OCTAVO PONTIFICE MAXIMO,

Orta ex Idea

Purpurati Principis omnium aptissimi ad Sacerdotium Regale

I N

PETRO CARD. OTTOBONO,
Et ex ipso Sacri Principatus
Exordio.

PANEGYRICVS

Ferè instar Synopsis Historicæ conformatus.

Scriptus à Io: Laurentio Lucchesinio Lucensi è Societate IESV

Dictus ab Andrea Arauandinò, Nicolao Cortesio, Theodoro Pangalo, Alumnis Collegij Græcorum.

ROMÆ, M. DC. LXXXIX.
Typis Nicolai Angeli Tinassij Impress. Cam.

Superiorum Permissu.

Emin.mo & Reu.mo Principi
PETRO CARD. OTTOBONO
S.R.E. VICECANCELLARIO,
Pontificij Status Præfecto
COLLEGIVM GRÆCORVM
FÆLICITATEM.

I, ſemper elingue, quia marmoreum, Memnonis Simulacrum exoriens aliquando Sol animaſſe fertur ad voces, quid-

ni, cum Ecclesiæ Cœlum subit recenter inauguratus Catholicę Fidei Magister, ac Sol Religionis, illius semel in laudes effundatur Iuventus, orta Parentibus, quibus aliquam facundiæ laudem Prisca Ætas dedit? Semper quidem hoc qualecumque vectigal ingenij jure persolutum à nobis fuisset Novo Sacerdotum Principi, cujus hìc auro adolescimus in sinu Pietatis, & Sapientiæ. Sed aliàs in hujus certamen obsequii venire Collegia Nationum cętera potuissent. Nostro nunc palmam præcipuo nomine adjudicat indulta Divinitus sors, quæ contigit nunquam Majo-

ribus

ribus Nostris; nunc enim primùm, post conditum hoc Atheneum gloriamur Pontifice Maximo, lecto ex Regio Venetorum Senatu, cui, humana quoque servitute, parent ferè omnes hìc ætatem agentes Græci Alumni, cæterique eidem subiici mira votorum, ac spei ambitione prægestiunt. Verùm eloquentes in uberrimo argumento esse non licet, cum ipsa dicendarum rerum copia obruat Oratorem, qui novo proinde more non amplificavit Historiam, sed eandem ferè in Synopsim contrahere adactus fuit. In hoc, penè diximus, Indice syncerissimarum laudum, eas quoque

tantùm attigimus è præclaris dotibus Tuis, Eminentissime Princeps, quæ Te parem formaverant Amplissimo Magistratui, antequam illum inires. Iis nunc adiicimus, admirationi Sapientibus Viris esse in Te ad Sacrum Ministerium adscito cælestium illam gemmarum temperiem, ex qua magnos effingi animos Platonici affirmabant: insignem videlicet in summa Fælicitate Moderationem, humanissimam ex Honorum apice Affabilitatem, constantem in Auctoritate maxima Æquitatem, in solertissima Perspicacitate Candorem, adultas, & senescentes in flore juventutis

Artes imperandi, & unicam ex Potentia captatam bene de singulis merendi ansam. Enimverò pulcherrimum Te nostri Solis Parælion meritò compellamus, perinde similem Soli, ac in Sole ipso PETRVM exhibet ALEXANDER. Nec silentio penitus involvemus gloriam; quæ in Te redundat ex Præclarissimi Patris Religione, Prudentia, Facūdia, Eruditione, Humanitate: ex Matre Religiosissima, ornatissimaque: ex Optimo, Inclytoque Patruo, & Avunculo summis Muneribus egregiè perfuncto; quos ad sedulam pro communi salute præstandam operam Maximo Pa-

renti mortalium Regalis Patria indulsit Vrbi Reginæ Terrarum, honoribus omnibus cumulatissimos, iter cum illis ingressis Senatoribus centum, & quinquaginta, quorum plerosque nisi, ut Domum regrederentur, Excellentissimi Tui Genitoris modestia exorasset, alios hærere Bononiæ, Laureti plurimos, cęteros omnino sub finem penè triumphalis viæ subsistere coegisset, illustrioris nunquam Ingressus pompam, utcumque Veterum triumphis assueta, Roma spectasset. Suspicit eadem in præsentia Moderationem, cujus vos intra fines, Principes Optimi, continetis, Nutibus,

& Exemplo, præter insignem Indolem vestram, Sapientissimi Pontificis obsecuti. Illius quidem egregia facinora, singulos Heroici Principatus dies illustrantia, si recensere adoriremur, consecrati amplissimo Tuo Nomini Panegyrici molem Nuncupatoria prætergrederetur Epistola. Eidem igitur ea seponimus olim pertexenda, qui Synopsim hic anteactę ab Heroe Maximo gloriosissimæ ætatis, & Quatuor primorum Dierum optatissimi Regiminis, effudit primo illo gestientis animi impetu: ne verbo deinde quidem adiecto, cum innumera se ultro ingererent, nec ullum sor-

titura finem fuisset omnia narrantis oratio. Nos verò solùm interea delibamus Cæleste Suffragium, à quo desponsa in Panegyrico sub Alexandro mortalium Fælicitas apertissimè confirmatur. Supra proximum Vaticano Collem splendere vidimus Iridem eo ipso mane, quo Coronâ fuit insignitus Pontifex Optimus, & serenus affulsit Sol, discussis pluviam importunè minantibus nubibus. Pulcherrima risit, cum deferretur in Lateranum, dies: cumque ad Exquilias pro impetranda criminum veniam, quam ea detestatis mortalibus indixerat, religiosè contendit.

Con-

Conſtandæ cum Turcis Pacis diſcutitur metus, & Barbaros penitus proterendi ſpem recentium in dies Victoriarum nunciis Cælum fouet, occupatis in Bulgaria, Boſnia, & Epiro illuſtribus Vrbibus: Macedonia nos invitante: plurimis obſequium Romano Patri deferre molientibus Antiſtitibus, hucuſque ab illo divulſis: & auctis in dies ab ipſo, quem robuſta Iuventus vix ferret, labore viribus Auguſtiſſimi Senis, qui cum in aditu Principatus, necdum ſelectis omnibus Imperii Adminiſtris, innumera per ſe unus præſtare queat ſine ullo valetudinis incommodo: & interim,

terim,

terim, quasi publicarum solicitudinum expers, frequētissimè, semperque blandiùs, se singulis ad sacros pedes accedentibus indulgere: centò præsumendum relinquit, minori semper oneri sibi fore Supremam Administrationem Sacrorum. Cælestem, qua fruitur, Tutelam lacessit, dum precipuas augendo frequentiâ Civium Cælo consecrat curas, professus, coram se identidem habendos Conventus Patrum Propagandæ Fidei sedulò excubantium: præter Sancta, & mirè opportuna Decreta, quibus verum Divini Numinis cultum fouet, Errores, & Crimina elidit, Pieta-

tem alit, & Cæleſtibus reſipiſcentes mortales opibus locupletat. Et optimus ex æquo Pontificii Status Princeps, ut Chriſtianorum omnium Paſtor, Farinæ vectigal Romæ imminuit: ex omnibus ſubjectis ſibi Provinciis ſuſtulit portorium Carnis: ac dimidiam ſtipendiorum partem, ſubtractam omnibus publicæ Curatoribus rei, ultrò reſtituit; ne moleſtiæ populis afferendæ ab inopia ſua excuſationem prætexant: Ærarium interea, confluentium populorum numero, aliiſque ſapientiſſimis, æquiſſimiſque artibus locupletandum, ſpolians Reditu Centum vigintitrium

aureorum millium, hoceſt pecuniæ capite, conſtante Centum aureorum millia, præter Quadragies centena millia. Sed quorſum enumerare aggredimur Sidera, palmaria videlicet Magni Alexandri geſta? Quædam ſolummodo innuimus, ne, quoniam in Panegyrico minimè celebrantur, ea nos Romæ Incolas latere quiſpiam arbitraretur quæ vel noſtra degentium in Patria oblectarent aures, animoſque admiratione percellerent. Hoc etiam idcirco Specimen exhibuimus, ſuis aliquãdo coloribus pingendarum, laudum Magni Alexandri, Tuo ut animo blandiremur, Emi-

nentissime Princeps, cui jucundius nullum pabulum est, quàm cœlestes Herois Maximi dotes. Nos interim, Gentemque nostram, unà cum hac Oratione, obsequentissimè Tibi, & amantissimè nuncupata, sublimi Patrocinio dignare, ac sub Magno, Sanctissimoque Patruo Christianæ Reipublicæ Fœlicitati Vive diutissimè, & impera.

THYRSVS GONZALEZ
PRÆPOSITVS GENERALIS
Societatis Iesu.

CVm Panegyricum Sanctissimo Domino Nostro Alexandro Octavo Pontifici Maximo scriptum à P. Ioanne Laurentio Lucchesinio Societatis Nostræ Sacerdote aliquot ejusdem Societatis Theologi recognoverint, & in lucem edi posse probaverint, facultatem facimus, ut Typis mandetur, si iis, ad quos pertinet, ita videbitur. Cujus rei gratia has literas manu nostra subscriptas, & Sigillo nostro munitas dedimus. Romæ 3. Decembris 1689.

Thyrsus Gonzalez.

Imprimatur,

Si videbitur Reuerendissimo P. Mag. Sac. Palatij Apostolici.

Stephanus Ioseph Menattus Episc. Cyren. Vicesgerens.

Imprimatur,

F. Thomas Maria Ferrari Ord. Præd. Sac. Apost. Palatij Magister.

ALEXANDRO OCTAVO PONTIFICI MAXIMO

Panegyricus.

OST duo tandem Secula, & quinque prætere a lustra nulli ex Regio Venetorum Senatu præbuisse Regimen Apostolicæ Navis Sacrum Purpuratorum Patrum Collegium *gloriosè pænituit*, Eminentissimi Principes. PETRVS imperat verè optimus OTTOBONVS, quem non præesse Sacræ Reipublicæ tanta omnes admiratione corripiebantur, quanta suspendebat olim non intuitos in Capitolio Simulacrum Catonis. OCTAVVS regnat verè Maximus ALEXANDER, cuius Auspicia eos despondent Christianis Principibus de Barbarie Otho-

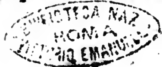
man-

manna Triumphos, quibus comparatæ videri possint Præludia, & Rudimenta, quas huc vsque retulimus, Palmæ: perinde ac Philippi Trophæa fuerunt sublustris Aurora Diei fulgentissimæ, qua Macedo inclaruit Alexander. Omnes quidem Christi nomine consecratæ gentes hac audita incomparabili Electione prægestient, sed Græca præ reliquis exultabit, Patriæ Maximi Pontificis Reipublicæ magna ex parte subjecta, & reliqua subijci ambiens: ac Veneto plus Alexandro, imperante sibi, gloriata, quàm Pellæo, Græci olim Imperij Conditore. Quamprimùm ille desituri Regni, ejusdemque tantùm in corpora, molitor fuit. Immortalis hic, inque volentes etiam animos, Fundator erit. Hæc me, aliaque plurima, Christianæ Rei faustissima, ominantem teme-

rè

rè conceptæ fiduciæ coarguet nemo. Vtcumque maxima sint, imparia tamen Eximij Principis Virtuti censeri debent Auguria, ob quæ, veluti iam impleta, Sacræ iam nunc Reipublicæ gratulamur. Ne verò nimiæ apud quempiam confidentiæ notam incurramus, dum penè certum, & exploratum nobis esse statuimus, futuri temporis exitum, eiusdem fiduciæ recludimus fontes. Ex eo videlicet, quod omnes Prærogatiuæ constituentes Ideam Purpurati Principis omnium aptissimi Regali Sacerdotio fulserint in PETRO Cardinali OTTOBONO, & ex ipso Sacri Principatus Exordio, exoriri conficimus Securitatem Præclari Ecclesiæ Regiminis in eodem ALEXANDRO OCTAVO Pontifice Maximo.

Optimè cessurum olim Quiritibus

bus gravissimum, pernecessarium, & maximè periculosum cum Tigrane, ac Mitridate potentissimis Regibus bellum spopondit Cicero, si ad illud administrandum Pompejus Magnus eligeretur. Romanos autem metu, ac se ipsum exoneravit tam amplæ sponsionis invidia, cum ostendit, inesse Pompejo dotes illas, quæ Summum Imperatorem constituunt. Quemadmodum ergo Tullius, ea, quæ in Supremo Exercituum Duce, ita nos, quæ in Maximo Sacrorum Antistite requirantur, ut idem censeri possit absolutissimum cęterorum Exemplar, in Orationis aditu decernamus. Heroica ornamenta Senatoris Ecclesiæ, Sacro cujus Imperio teneri ambiat Orbis terrarum, censuerim esse, quod Religionis, cęterarumque Virtutum profundo quodam, & ex intimis

animi penetralibus erumpente fulgore inclarefcat, non extimo tantùm, ac prima fpecie vulgi oculis blandiente. Quod ea illum perpetuò coronaverit Prudentiæ fama, ut nullus occurrat, cui huiufce de illo laudis palmam præbere poffimus. Quod omnium fit, præcipuè Sacrarum, genere Doctrinarum excultus; in ijs verò, quibus homines temperantur, omnes illi deferant Sapientiæ Principatum. Quod in rebus agendis, in multiplici Regimine, neque in Populi tantùm, fed & Principum animis pertractandis exercitatiffimus fit; & præcipuè ab alijs Pontificibus frequenter confultus, ficuti pluribus placuit Imperij Adminifter, ac penè Particeps, ita placiturus omnibus fit eiufdem Imperij Moderator. Quod diuturnum fplendorem Purpuræ attulerit, Supremo

mo Fastigio proximus: & Ecclesiæ Divinæ, ac Pontificij Status bono in pluribus Patrum Consessibus, summo cum plausu, & Auctoritate prospexerit. His certè laudibus si præterea in consilijs omnibus, quorum fuerit Auctor, exitus Fælicitatem, quam spondere de se ipso nemo potest, adijcias: quis inficiabitur, Sacrum hunc Principem Exemplar illorum esse, quos certa propemodum, & explorata Christianæ Reipublicæ Faustitas ad Regnum deposcit?

Recensitæ singulæ Dotes, explentes Ideam Sacri Principis, qui omnium maximè idoneus sit Supremo Ecclesiæ Magistratui, ita in magno ALEXANDRO summæ semper omnes extiterunt, vt illum nominasse supervacaneum fuerit, postquam suis eundem coloribus repræsentauit Orationis

nos-

noſtræ partitio. Poſt Argumentum itaque generatim propoſitum perorare poſſemus, hanc ſolùm adumbratam Supremæ Virtutis Imaginem, Formam geſturi vices Divini Regis, & certiſſimam Auſpicem humanæ Fælicitatis, exhibentes admirationi, & amori populorum. Sed, ne voluptate fraudemus exultare geſtientes in ampliſſimo Egregij Principis laudum campo, quaſdam ex innumeris delibabimus. Nec profectò metuimus, ne, dum ea dicemus, quæ de alijs, abſque blandiendi periculo, prædicari nequeant, captare novi Principis gratiam videri poſſimus. Toto profectò Cęlo abſumus ab adulandi neceſſitate, dum tanta ſę nobis ingerit, quæque ab alio nullo Principe meti poſſit, ſaltem conferta in manipulos, laudum ſeges.

Vberrimum laudationis argumentum ingressis ipsa dicendarum rerum copia præpedit orationis cursum: cumque plurimæ se nobis exhibeant semitæ, quodam, vt ita dicam, implicamur labyrintho virtutum. Aliquem Doctrina commendat, sed idem non eminet in administranda Republica: alium effert Experientia rerum, sed idem non emicat splendore Sapientiæ: hunc Legum peritia, sed non Naturæ, ac Divinarum scientia rerum spectandum facit: Miti quispiam indole amorem rapit, sed Robore pectoris non obarmatur in crimen. Quæ sparguntur in cęteros prærogativæ, in ALEXANDRVM confluunt omnes, & quæ, ut inquit nobilis Vates, *diuisa beatos efficiunt, collectas tenet.* Quoniam igitur inopes facit ipsamet copia, incerti, quam ex innu-

numeris dotibus primam aggrediamur, præstantissimæ relegemus Vitæ vestigia, ex quibus præcipua promicant argumenta certissimæ Faustitatis, orituræ mortalibus, eò quòd Supremum humanæ Apicem gloriæ Maximus hic Heros attigerit.

Nisi plurimæ in ipso extarent, & eminerēt Causę spondentes Orbi terrarum Optimi Regiminis Securitatem, expenderem Patritiæ, ac præclarissimæ Domus decora, Patriæque ornamenta, cujus Senatum, ut olim Romanum, Regum Cōcilium Legatus Pyrrhi Cineas appellaret. Magni Facundiam, Sapientiam, Fidemque recolerem Patris, qui admirationi fuit illis ipsis, quos cæteri Principes admirantur: à quo collata in Patriam beneficia perpetuis eadem prosecuta fuit gloriæ monumentis: cu-

jus Pietas Centum etiam ab hinc Annis Romæ fulsit in illustri Sepulchro, quod hic demortuo Fratri excitavit in Divi Marci Basilica, cum hac Epigraphe: *Hieronymo Ottobono fratri Marcus Ottobonus Eques Patritius Venetus posuit Anno Millesimo quingentesimo Nonagesimo*: Magni, inquam, innuerem Patris præconia, nisi eadem obrueret Parente dignus Alumnus Maximus Filius: vt Alexander imminuit gloriam Philippi, Socratis Plato, Aristoteles autem Platonis: quos pariter in medium affero, quia Mentis etiam Paternæ, ab illo Eloquentiâ, & regendorum animorum scientiâ imbutus Filius duplici nomine Soboles censeri potest. Avum Stephanum, Proavum Antonium enumerarem, qui fortissimè pro Patria, & Religione pugnantes in

Tur-

Turcas occubuerunt, aliosque Literis, & Armis inclytos; nisi crimen esset, emendicare à Sideribus lucem, quam Soli affundas. Id unum expendo, quod in præfixum Orationi album collineat: à Sapientissima videlicet Patria, Sapientissimoque Patre, eamdem sponderi in Filio Sapientiam: & ab ardore, quo Proavi decertarunt in Barbaros, magnanimam incendi in Nepote sitim penitus delendi Turcarum Nomen. Neque verò tacitus præteribo insignem, quam Christianæ Reipublicæ ominatur, fęlicitatem Patris vita, cum integra semper valetudine ad sextum supra nonagesimum annum protensa: quæ pariter ævi diuturnitas, Seculum quandoque supergressa, perpetua serie contigit Maioribus plurimis, si eos demas, qui præcox in prælijs fa-

tum lacessiverunt. Horum porrò Anni Reipublicæ consecrati, alijque plurimi, quos Optimo Parenti mortalium, ademptos sibi, noster, aliorumque devovet amor, si ijs addantur, quos eidem alioqui decretos Viride Senium, & Mentis Iuvenilis Vigor despondet: plura profectò fœlicissimi Imperij lustra gestientibus populis augurantur.

Iam verò, alienis posthabitis fontibus laudum, quæ sibi suo quasi jure prœmia præsumit Morum Integritas, & Sapientia illo regnante, cuius Adolescentiam Cœlestes hæ Charites excoluerant? Fælicem Patriam Vrbem, & Italiæ Athenas Patavium: fœlices Fortunium Liceetum, Bellinum, Vecchium, illustria nomina; quibus indultum fuit, eximium eius ingenium doctrinis imbuere! Ne-

que

que Amænioribus tantùm literis, Cæsareoque, ac Pontificio Iure; cujus Oraculum Vrbi patuit, & Orbi terrarum, cum sententiam tulit: inque aureis *Decisionibus* perpetuo Seculorum plausu celebrandis; sed Philosophià quoque, & Arcanis Divinitatis, omniumque demum Encyclopædià Doctrinarum. Vehementer admiratus fui, cum exceptus humanissimo alloquio, unà cum duobus Collegij Græcorum Alumnis, ab Eminentissimo Principe interrogantem audivi, quænam vni ex ipsis Theologiæ studioso Quæstio tunc esset præ manibus, quidque in illa decerneret ipsius Magister: acceptoque responso, multiplici, doctissimaque argumentatione impugnantem alieni Præceptoris Assertiones: idemque præstantem contra ea Physicæ Asserta, quæ

Alumnus alter, ad eiuſdem tunc ſtudium incumbens, pridie ſtatuta in ſua fuiſſe dixerat Academia: Enimverò exclamare compulſus fui, ſapientius nihil auditurum me fuiſſe ab illis, qui aliarum omnium curarum expertes his tradendis è ſuggeſto doctrinis inſenuerunt, ac domum regreſſus huius commemoratione prodigij omnium tunc, aliàſque frequenter, aures, animoſque ſuſpendi. Quorſum hæc recenſeo; quæ levia in Maximo Principe videri poſſint? Vt ſuus videlicet ſit honor eximiæ Viri, ornamentis omnibus cumulatiſſimi, Moderationi, cuius hoc, & aliud multiplex decus indicatum non video ab ijs, qui Purpuratorum Patrum Elogia texunt. Hæc quidem cum oſtenſa profectò ſint, antequam typis ederentur, Sacris illis Principibus, qui ætatem ad-

huc

huc agitabant, in comperto est eximia Maximi Cardinalis Modestia, qui plurimas involvi tenebris jussit dotes suas, quarum aliquibus perfusi cæteri eas plerumque optarunt posteris tradi. Hinc autem solùm eruimus, quàm grande sibi præsidium, & decus spondere possint quocumque Doctrinarum genere inclyti Viri à Principe, qui singularum pretium optimè novit, & claritatem singulis contulit, easdem sapientissima sua mente complexus.

Literis omnibus eruditus, suique præsertim, aliorumque animos temperandi scientià clarus, tantæ consentaneum Sapientiæ, ac Virtuti theatrum, Romam viginti natus annos ingreditur; Romanæque Rotæ Decani, ac præclarissimi Viri, Ioannis Baptistæ Coccini domum frequentans, huiusce

Curiæ usum edocetur, præter quem nihil habuit, quod ab Vrbe gentium Magistra disceret eximius Iuvenis: aut saltem nihil hinc ab alijs hausit, quin illis magno cum fœnore plurimùm rependerit ex animi bonis, quibus ubertim affluebat. Ferè statim Præsulibus accensitus, Vrbibusque regendis admotus Pacem populis attulit, Iustitiam, Faustitatem: semperque Major apparens eo, quod tunc administrabat, Regimine, cum Spoletani à finitimis dissiderent, Ipse ad concertationem sedandam festinare jussus mira Dexteritate, Solertia, Cãdore, Facundia, ad arma ruituros animos extemplò composuit. Præsagium hoc fuisse reor pronæ in obsequium voluntatis, quam in omnibus Christianis Principibus experturus sit ad extinguenda bello-

rum

rum incendia insigni, qua præstabit apud omnes, Auctoritate, humanissima Indole, qua omnium amores demeretur, & eximia Sapientia, quæ innumeras ipsi artes conciliandi Fœderis suppeditabit.

Quæ se mutuis Iustitia, & Pax osculis appetiverunt, vt Divinæ perhibent Literæ, humani quoque Regiminis Fælicitatem præ reliquis Virtutibus elaborant. Iustitiæ verò non illustre solùm, dum populis præesset, noster Heros specimen præbuit, illius omen, quam Summo in Imperio præseferet integerrimam; verùm etiam cum Romani Areopagi Iudicibus quamprimùm adscriptus, quos Rotæ Auditores appellant, totius Italiæ, imo & Europæ plausum retulit, Sapientia celeberrimus, & Æquitate: eoque suos inter Col-

legas in pretio habitus, vt omnium propemodum Oraculum, ac Tribunalis amplissimi Arbiter videretur.

Nec diu licuit præclaro illi Senatui Maximi Viri consortio frui quia secundum supra quadragesimum ætatis annum cum attigisset, ab Innocentio Decimo, perspicacissimo, æquissimoque meritorum Censore, in Sacrum Cardinalium Collegium relatus fuit, in quo quanta claruerit Auctoritate dicant Comitia pro Summis eligendis Pontificibus habita, in quibus non semel præcipuus Auctor fuit Imperij deferendi ijs quos illi administrando aptissimo arbitrabatur, quique illi regendo pares ipso experimento compert sunt. Illa dicant publici boni studiosorum Colloquia Principum in quibus si alij scrutabantur vias

ineun-

ineundas ad exoptatum terminum assequendum: suggerebant alij, quænam suscipiendis consilijs moram obijcere possent: erant, qui prudenti lance librarent illa, quæ hàc cursum, aut illac vtilius possent inflectere: Ipse tandem omnium Sapientissimus decernebat, quà iter instituendum esset, non sine optatissimi exitus securitate. Neque tantùm Socij consiliorum omnia expertissimæ illius Prudentiæ tribuebant; sed aliorum quoque animos tanta dexteritate tractabat, suumque adeo in amorem rapiebat, vt libentius illi eius in sententiam irent, quàm suam ipse alios in sententiam optaret adducere. Brixiensis dicat Ecclesia aliquandiu summa cum Religione, ac Sapientia temperata, & statim alteri tradita, cum publicum Christiani Orbis bonum ab

hac illum Principe Vrbium abesse prohibuit. Illustris dicat Præfectura supplicum Libellorum pro Sacerdotijs, alijsque Sacris Reditibus impetrandis, quam Datarij Munus vulgus appellat, egregiè obita, summa cum Æquitate, Prudentia, & geminante collatum donum Celeritate. Plurimi dicant Ecclesiæ Senatorum Conventus, in quibus grande suffragium tulit: quos fulgore mentis, negotiorum omnium latebras pervadentis, illustrauit: quorum demum illimis Oculus, & vitam illis affundens Animus videri potuit. An vnus verò, aut alter, aut tertius hic Cętus fuit? At vix vllus ex plurimis, qui haberi solent, exemit onere Sapientissimum Principem, ad omnia natum Christianæ Reipublicæ discrimina propulsanda. Supremus hinc Fidei Quæsitorum Sena-

tus inter primos Veritatis Assertores, & Vindices illum suscepit, semper quidem conservandæ integerrimæ Religioni solertissimè invigilantem; at se ipso majorem in extinguendo Errore, ab Inferis recenter iterum excitato per Somnia opinantium, nullum superesse contrahendæ Periculum Culpæ, si semel fluxarum rerum amore, ipsisque sensibus, intelligentia, & voluntate spoliatus animus vivida Fide affigatur Divinitati; postmodum enim Quietus hic amici Numinis Intuitus, & Amplexus abrumpi non poterit, licet in probrosa quævis facinora Inferior Pars hominis provolvatur; hæc quippe non ipse, iam donatus consortio Divinitatis, Homo perpetrabit, sed Malus in illo Dęmon, Deiferum Hominem sua perversitate non inquinans. In hanc pestem exarsit

Di-

Divinæ gloriæ ſtudio mirificè incenſus Princeps, & ad ſuam operam pro virili conferendam eidem penitus è Chriſtianis finibus eliminandæ ſibi ævum credidit propagari. Sed non eam ſolummodo, verùm etiam Hydras Hæreſum omnes, Mahometicam, & Ethnicam impietatem, illius Ardori, ac Sapientiæ Divinum Numen tradidit elidendas. Quid reliquos interea recenſeam Patrum Conventus, quibus vitam, & ſpiritum fuit impertitus? Sive qui Antiſtitum, & addictorum Divino cultui virorum cauſas cognoſcunt: ſive Concilij Tridentini Interpretum: ſive illos expendentium, qui Eccleſijs opportunè præficiēdi Epiſcopi videantur: ſive de his ipſis iam electis Examen coram Pontifice Maximo inſtituentium Illum: Fidei propagandæ ſolicitus Cœ-

tus: ad Libros illum expurgandos, aut prohibendos incumbens: illum Congregatio, quam dicunt, Consistorialis: Apostolica illum, Visitatio: Illum Gratiæ Signatura: Indulgentijs illum, ac Reliquijs, aut depellendæ olim Pesti addicta Ecclesiæ Divinæ Cardinum, Sodalitia; & alia, quæ præterimus, plurima saluberrimarum Ducem, ac penè Arbitrum sententiarum perpetuò suspexere.

Illius consilium in omnibus, quæ ingruebant, maximèque arduis Reipublicæ negotijs quæsivere, quotquot ante illum imperavere, Pontifices. Ad omnia superanda discrimina fatalem, vt ita dicam, eius Sapientiæ Clypeum, & Hastam adhibuerunt. Nec sua vnquam spe fraudati fuerunt, quoties humanum hoc Prudentię Numen ante iactum lapidem adesse,

po-

potuit; ad illum enim quandoque à puteo revocandum Divina requiritur virtus. Cæterùm, quæ mortales assequi possunt, omnia illi fausta cesserunt, cui nullum antecellere credidit Fama è Sacris profanisque Principibus, vnum idemque Seculum decorantibus.

Quot verò ex ijs, quę innuimus, erumpunt Causæ statuentes Fælicissimi Regiminis Securitatem? Si Auctor ipse fuit, ac Princeps consessorum, vt Optimos Ecclesiæ Pontifices sortiretur, ac penitus introspexit dotes, Muneri propemodum Divino pro dignitate gerendo pernecessarias, has in illo desiderabimus? Si Prudentiæ principatum illi ultro solertissimi Principes deferebant, quam proferet è Suprema Religionis Arce, nihil relinquens Orbi terrarum sub Sapientissimo Sacrorum Antisti-

te

te formidandum ? Quia

Nullum Numen abest, si sit Prudentia; sed nos

Te facimus, Fortuna, Deam, Cæloque locamus.

Si nulli labori parcens innumeris interfuit, in devexa etiam ætate, Purpuratorum Confessibus: ac synceram in omnibus, solidamque; nihilque affectatam Pietatem exeruit; quàm vigilem, & ad omnia intentam solicitudinem in ipso rerum potito spectabimus? Si eius Facundiæ, Sapientiæque amplissimi Collegæ, atque ipsi Divinitatis Proreges tantùm perpetuò tribuerunt, gratam quodammodo vim suis ab illo animis inferri professi: per annos septem, ac triginta, quibus Purpuram decoravit, regnasse videri potest; ideoque tanti Experimentum temporis ad Regnum, tandem aliquando

do ipsi demandatum, attulisse.

Qua porrò gloria circumfluit hic ad Sacrum eidem patefactus Imperium aditus? Quæ magnam Maximi Principis Electionem circumstant; Divino illam Numini manifestis argumentis vindicantia; ideoque Orbi Christiano spondentia insolitam Faustitatem? Eam certè præsumere urgemur ab ipsa Divinitate, quæ non incassum Prodigijs adesse voluit renunciationi pulcherrimæ. Parcas, Optime Princeps, ea recolenti, quæ moram Tibi obijciebant, vt Sacræ Tuæ Præfecturæ gloria ex ipsa sumat incrementum Arduitate: ac pateat, quid ex illa spondeat mortalibus Providentissimus Deus eiusdem Assertor. Increbuerat rumor, è primaria quempiam Romana Nobilitate Cardinalem; ex qua plurimi meritis

præ-

præclarissimi Comitijs intererant, ad Solium evehendum. Legendus credebatur ex ijs Collegijs, quibus aderat Ductor: aut ex eo potiùs, quod Trium ac Triginta Purpuratorum numerum, quanvis destitutum Duce, conflabat. Neque ullam veri similitudinem præferebat consilium seligendi Vnum ex Quatuor, qui, nullius ductum secuti, supererant ex vetustissima Classe, iam honestata Duobus ex ipsa, vocatis ad Apostolicum Thronum: interque hos Illo ipso, qui omnium postremus illum insedit. Nescio qua demum de causa, à duobus iam seculis, & annis præterea quinque ac viginti, nullus adscitus fuerat ad Sacrum Imperium ex Venetis Patribus; quanvis assuetis à prima pueritia experrectum animum magnis consilijs exercere; ideoque aptis-

aptissimis populorum Regimini. Summa, qua Maximus hic Heros floruerat in alijs Comitijs, & apud suos Decessores, Auctoritas abalienare ab illo quorumdam animos, iniuriâ certè, si minus iure, potuisset; quanuis enim in omnibus Reipublicæ commoda perpetuò spectasset, semper tamen pars aliqua invidiæ adhærescit ijs, qui consuli solent, ac plurimi fieri consuescit eorum sententia. Licet autem tot subessent causæ, quæ summam ab Orbe terrarum in prę-clarissima Electione fælicitatem avertere poterant, eam tamen omnium vota sunt assecuta.

Administrandi quidem à Te Regni spem non sine quodam sacro metu conceperamus, cùm ea non esset in mortalium genere conformatio morum, cui tam ingens faustitas consentanea videri pos-

posset. Tuum cæteroqui in sinum confugiebat concussa Respublica, supraque Te, vt inquit ille, ruebat Imperium. Si læta solùm, & prospera rerum facies Ecclesiam exhilarasset, Tuis fortasse annis parcendum fuisset. Sed aspera, & ardua necessitatem Tui Magnanimi pectoris, Sapientissimique consilij Electoribus imposuerunt. Ter Optimus dignus eras, qui ab Optimis, in hoc præsertim maximarum rerum articulo, eligereris. Olim enimuerò rapi ad Supremum Fastigium promerebaris; sed visum Superis fuit, expectari tempus, quo magis liqueret, Maximum à Te collatum fuisse Christianæ Rei munus, perpetuis exercitam laboribus vitam coronante laboriosissimæ oneribus senectutis. Mirandum alioqui fuisset, quod Electores egregij Meritissimo Principi

cipi huc vsque Imperium *distulissent*.

Post moram non diuturnam Comitiorum, in quibus ausus fuit nemo, parem Te Divinis obeundis Vicibus diffiteri, omnia in unum suffragia conspirarunt. Electus autem à Senatu suffragijs, à Populo, ac Regibus, & omnium quidem votis, eligebaris. Prodigio simile videri potuit, quod cùm apertè plurimi grande hoc Decretum parturirent, illud deinde faustissimè pepererint omnes; cum abortum pati perpetuò consueverint huiusmodi fœtus, quos per dies plurimos Sacri Senatus eniti laborant. Fluxerunt autem, cum de Te ageretur, dies Quatuor & Quadraginta. Ac tanti quidem fuissent Anni, ac Lustra, quæ Te moderandis generis humani habenis admoverent. Et

quis

quis in Regali Sacerdotio Tuo mortalibus indulto, dum tanta illius necessitas Ecclesiam urgeret, & ad illud assequendum tot esset repagulis obluctandum, Providentissimum Divini Numinis consilium non intuetur? Quis ab hoc tam præsentis Divinitatis insolitò molimine non haurit Felicissimi Regiminis Securitatem? Profectò non incassum per Prodigia se mortalium consilijs palam, & apertissimè Deus immiscet.

Evectus igitur ad Petri Solium fuit Maximus inter Purpuratos Principes Heros PETRVS OTTOBONVS, inque illo jussa est imperare summa Religio, eximia Morum Integritas, Prudentia maior humanà, omnigenæ Doctrinæ fulgor, Iustitiæ Ardor, Indoles beneficentissima, Magnanimitas, Humanitas, Candor, om-

niumque Virtutum, & Gratiarum exultans Chorus. Neque abs re magnum ab Alexandro Nomen adſcivit, Ipſe quidem vnius ex illis memoriæ Pontificum conſulens, quibus contulit Regnum, ſibi aliquando deferendum; ſed ad illud ſeligendum actus Divinitus in certum Omen multiplicis, reſponſuræ ampliſſimo Nomini, fælicitatis. Neque verò, in Profani tantùm Alexandri fortunæ Auſpicijs hæſurum me, quiſpiam arbitretur. Omnium, qui ante illum hoc vſurparunt, Pontificum præcipuas dotes vnus repræſentabit. Si *Primo* Sanctiſſimo *Alexandro* plurimùm debet Chriſtiana Fides, ab illo innumeris, & præſertim nobiliſſimorum Quiritum animis inſinuata, ſacroque deinde ſanguine aſſerta: eam Noſter ampliſſimè prolatabit, cuius incenſus mirifi-

co studio fulsit in Sacris Conventibus Fidei Quæsitorum, eidemque propagandæ strenuissimam operam conferentium. Si *Secundi* prærogativa fuit, quod merito eximiæ virtutis prælatus fuerit Romanis Præsulibus, quorum plurimos egregię tunc dotes ornabant: quod subverterit insanam audaciam Cadolai: quod per Sanctitatem, & Doctrinam Petri Damiani sustulerit Schismata, Tyrannos frænaverit per Gulielmum Normannum: quod Henricum Tertium Cæsarem, de magnis criminibus ad se delatum, ad dicendam causam sua fretus auctoritate Romam advocaverit: ita quemadmodum similis Heroi Nostro sortitio contigit præ tot illam promeritis Purpuratis Quiritibus, perinde Pontificia Magnanimitate, quoniam Catholici Principes in officio se conti-

nebunt, utetur in Barbaros. Si, præter alias innumeras dotes, *Tertius* inclaruit ex domito Friderico Imperatore, cui Venetijs suos ad pedes accidenti, Super Aspidem, inquit, & Basiliscum ambulabis, & conculcabis Leonem, & Draconem: eundemque habuit obsequentem in expeditione in Saracenos suscepta: contra Nostrum invicti animi Principem frontem eriget nemo, atque Ipsi facillimum erit, optimos Reges urgere ad supremum excidium Turcarum Tyranni. Si *Quartum* inseruit Heroum concilio ardor animi in Manfredum, & Ezzelinum, in Abbigenses, aliosque Hæreticos: calcar additum Regibus ad subsidium Palestinæ ferendum, quod, illo auctore, Sacrumque indicente bellum per solenne præconium, in se plurimi receperunt: &, præter

Da-

Danielem Russiæ Regem ad Romanæ cultum Cathedræ revocatum, Græci omnes ad Fidei cum Latinis consortium perpetua contentione ab Optimo Pontifice allecti: & Ille, quo præclarissimo ætas nostra superbit, Hæreses fælicissimè, ac Schismata profligabit, ac post occupatam Constantinopolim nulla superesse gaudebit in Oriente, Christi nomine consecrato, nobiscum Religionis dissidia. Nec minor Illi, quàm *Quinto*, & *Septimo*, inerit Sapientia, Integritas, vigilantissimum Studium, & Amor in Vrbem Romam, quam *Quintus*, licet difficillimo tempore, exemit à jugo Ladislai, *Septimus* autem ab eandem Cæsareo certè animo, nisi viribus, exornatam, non minorem, quàm Augustus laudem fuit assecutus. Cum *Vno*, quem consultò præterivi,

commune nihil habebit, præter insignem Prudentiam, & ansam illi oblatam exercendæ Auctoritatis amplissimæ in celeberrima Linea, qua, detegi paulò ante inceptam, partem maximam Terrarum Orbis divisit inter Castellæ, ac Lusitaniæ Reges. Pronum Heroi nostro pariter erit, cui, præter Pontificium Munus, suæ quoque Prudentiæ, omnes antegressæ, reliquarumque Virtutum omnium Fama pondus Auctoritatis augebit, Thraciam, Syriam, Ægyptum, Persidem, dividere inter Christianos Principes, ubique gentium spargentes sub illius Auspicijs Fidei Trophæa.

Et cursim OCTAVVS ipse numerus expendendus est, qui multiplici nomine contigit ALEXANDRO, non sine augurio sortis optandæ, cum illum impleant

ea, quæ, Divini Magistri sententià, statuunt Beatitatem: inque illo desinere Spei complementum, Summamque Virtutum, Magnus Gregorius affirmaverit: neque ulterius intendi, quæ corporibus accidunt, Qualitates, Philosophi doceant: præter Arcana, quæ in hujus perfectione Numeri Pythagoræi, ac Platonici contemplabantur. Nec defuere, qui animadverterint Aeris Serenitatem, ipsiusque, subtristis antea, Solis Lætitiam eo temporis articulo, quo de recreãdo per ALEXANDRI Electionem mortalium genere palmare Decretum sancitum fuit: succedente quoq; Fauonio in imperium Romani aeris, pulso molestissimo Noto, nos vexante, dum incertus de summa fortuna noster animus quatiebatur. Et Brunonis quoque Viri Sanctissimi, cui consecratum

diem albo perpetuò lapide faustissima hæc Electio consignabit; Brunonis, inquam, *Gloriosa Pœnitentia* visa quibusdam fuit respondere Vaticinio Sancti Antistitis Malachiæ. Quamvis his aliunde, nec omnibus congruente, Interpretatione, Propheticis verbis occurrimus in Orationis exordio.

Sed cur à præteritorum facinorum gloria, & iis, quæ Magni Pontificis Electionem circũmstãt, indagamus causas afferendæ mortalibus ab ALEXANDRO certissimæ Faustitatis, cum Facta ipsa loquantur, primos eximii Principatus dies illustrantia? Quem non incendit filiis insitus in Parentem amor, cum Sol hic, tunc primùm exortus, ad tenebras è Vaticana Basilica depellendas illatus in illam fuit? Quod erexit gaudium animos exultantes, cum Vultum il-

illum suspeximus, ex quo in Populum Amor, Religio spirabat in Deum? Intuitum illum cælestium verè Paternum oculorum: nativam illam, temperatam humanissima Indole, Majestatem, quæ superbiæ nihil ex gloriæ incremento contraxerat: Alloquium illud, quo è sublimi Sede dignabatur Præsules, iter ante illam instituentes: nunquam antea visam Affabilitatem, ex qua Major Imperio, & eidem assuetus Animus promicabat? Tunc enimverò altius insonabant festiuæ populorum voces, quorum clamore concuti videbantur Porticus, ac Templi marmora, nullis quatienda cæteroqui arietibus Seculorum. Neque verò tenues in laudes Populus, ac Senatus Quiritum effundebatur; sed in egregias, Magnoque Principe dignas, cum in Pontificia Sede supra

omnium capita, non tam gestatorum manibus, quàm plausibus universorum elatus, nescire videbatur, omni se praeesse mortalium generi: adeo nihil nativae oris dignitati addiderat Principatus. Incerti haesimus, Dominum ne, an Parentem suspiceremus. Sed eò magis excelsus, & eminens in Caelum efferebatur, quò se amplius mitissimo intuitu, dignatione, & alloquio submittere gestiebat. Quid, cum procumbentes ad proculcantis Tartarum Pedis, & Caelum aperientis Manus osculum Collegas paulò ante suos arctissimo devinxit amplexu, ac ferè penetralibus animi inseruit! Quàm certa Charitas, Moderatio, Mansuetudo, Humanitas, Beneficentia spondetur à pulcherrima Optimi Pontificis Indole, in Vultu, oculis, gestibus manifestissimè coruscante!

Et

Et has quidem Divinas Charites gesta, & verba omnia Maximi Antistitis eloquentissimè contestantur. Oculos illico, & curas per Orbem Terræ cum Sole dispergens, datis ad Maximos Christianæ Reipublicæ Principes Pontificia manu exaratis literis, illorum in se amores hac etiam humanitate magis incendit, ut in magnis, quæ molitur pro Divinitatis gloria provehenda Ministros illos habeat alacres, & expeditos. Vix Regnum auspicatus ostendit eandem Securitatem, quam aliis comparant obiti Supremi Magistratus Lustra. Indicto statim Duodecim è Sacro Senatu Virorum Consessu sententias eorundem exploravit pro avertendis incommodis, & incrementis Ecclesiæ sedulò accurandis. Prœmiorum, quæ conferri statim videmus, hilari Spe magna-

nimam Virtutem fovet,ac vegetat. Nec periculum ſubeſt, ne Metus quoque Supplicij ſub Sapientiſſimo Principe, quem decipere nullus queat,deterreat à Crimine.Inter inſanabiles tamen, vt inquit ille, morbos, neceſſaria quandoque Principis indignatio non numerabitur; cum Æquiſſimus Iudex, idemque Mitis, & Pœnæ terminum ſtatuere, & cauſas cognoſcere præclarè noverit: neque is ſit,quem vel Detractorum malitia, vel Natura ſubtriſtis, & in Condemnationem prona, tranſverſum agat. Non difficiles aditus, non admiſſionis mora, niſi cum Publicarum cura rerum privatis obſtat Singulorum votis. Non mœſti,ac ſpem elidentes, ſed blandi, ac fiduciam lactantes,excipientis Vultus. Rogari aliquando faſtidiens preces occupat,& ingerit munera,

gra-

gratiarum etiam actione quandoque prohibita: vel ſaltem auget in majus Beneficium ſplendido dicto, ac teſte amantiſſimæ voluntatis, quæ culpare videtur petitorum modeſtiam. Perpetuo curarum flectitur curſu, inſtar Cæleſtium Orbium, qui terrarum commodo conſulentes veneratione fruuntur plurima, quiete nullâ.

Licet oneret Illum Maxima Fama, qua Regnum inivit, eandem tamen auget quotidie admirabilior, & major: adeoque reliquos antegreſſus, ut deſit, quem æmuletur, niſi Seipſum. Quàm iucundo ſenſu blanditur animis Quiritum experrecta illa, & vivida inductio naturę, feſtinantis ad publicam Fęlicitatem aſſerendam? Moroſæ quidem, ac ſæpe nocituræ Cunctationis odium, exortum à Mentis robuſtiſſimæ vaſtitate, circumſpi-

cientis omnia,& etiam in futurum curas ejaculantis, mirificè hilarat Principum Aulas. Præſertim verò cum liquidò conſtat, ita pertractanda negotia, vt lentè feſtinando, neque tarditas frigoris eadem deſerat, neque impetus caloris evertat.

Hinc in eo, quod pręcipuè Principem oſtendit, videlicet in eorum ſelectu, qui ſtrenuam ſub illo publicæ ſaluti operam navent, laus utraque fulſit feſtinationis, & moræ. Quæ præterea comprehenſio Meritorum, quod Æquitatis lumen, quis commune bonum amantis animi nitor? Vt nihil immerenti collatum, ſive ſuo quoſdam in Munere confirmaverit, ſive ad reliqua inſignes Viros adſciverit! At Ille, cui præcipuas tradidit Sacri Miniſterij partes, Maximi Patrui Nomen, ac Dotes referens,

per-

perpetuà famà efferet Electorem suum, qui rectè, ac sapienter instituit mori, recepto ab omnibus ferè, qui ante illum nostro, & huic proximo Seculis imperarunt, Pontificibus, interque hos ab ipso Beato Pio Quinto, antiquæ Sanctimoniæ retinentissimo Principe. Nullius adeo interest Principis gloria, quàm qui eidem obstringitur non solùm in se collatæ beneficentiæ, sed etiam infusi à natura Sanguinis nexu. Ab hoc autem fonte Sors nulla derivaretur in præsens, nisi adesset in PETRO maxima cum ALEXANDRO similitudo. Quis autem in Iuvene Religionis ardor, quæ Ingenij, ac Doctrinæ multiplicis ornamenta, quæ senilis Prudentia, quàm apta Indoles administrandæ Reipublicæ, prima ipsa die visa Par amplissimo Magistratui, & manifesto in sole

ſtatuens, à quo diu fuit edoctus, Sapientiſſimum Patruum! Hoc ergo etiam nomine præclarè de omnibus mereris, Pontifex Optime, quòd hunc, futurum Romæ Præſidium, ac Decus Purpuræ, ac Beneficentiſsima Tua, Magnanimaque conformatione animi cum illo imbutos Fratris Tui, ac Sororis, Filios ad Tecum aſſerendam fælicitatem publicam evocaueris.

Ex iis, quæ Quatuor intra dies præſtita vidimus, Cauſas eruimus, certiſſimam nobis vindicantes in poſterum Fauſtitatem? Nec illam admiramur, qua fruimur in præſens? Per eam certè producti plures in Annos Principatus Fama immortalis vigere poſſet. Et nobis illam Quatuor ipſi dies pepererе. Iam Exteri ad Vrbem feſtinant: ſuum pecunia curſum inſtituit: artes florent: Inopia, Mater vi-

vitiorũ frequẽs, vulgo subtrahitur: recens doctrinæ vigor accedit: novus Aulam splendor exhilarat: recreatur Præsulum spes: Auctoritas Principis, cui Constantià pectus armari, Iustitià manum, dubitat nemo, frænum omnibus iniicit: peccare vetat ipsa Clementia, cum omnes pudeat, molestiam creare Paterno, ac Beneficentissimo Principis animo: bonis redundat universa Respublica supra votorum audaciam.

Consilium ipsum à plurimis iam susceptum de tribuenda Heroi Maximo Pręfectura Sacrorum, adeoque ipsa tantùm Spes Electionis faustissimæ, de medio sustulit Dissidiorum Causas, recedente Magno Regnatore ab iis, in quibus animum obfirmaverat. Quæ verò hinc Romæ quies, quæ artificibus commoda, quis Aulæ

fulgor, quod Ecclesiæ decus adjectum est! Vix illo renunciato Pontifice, ac profectò in proœmium Electionis pulcherrimæ, illustres Vrbes, inclytamque Provinciam recepit Apostolica Sedes. Hæccine Historico, & compendiario quidem, more tantummodo indicamus, in quibus amplificandis nullo negotio triumpharet cujuslibet Oratoris infantia? Sed enim numerosæ suæ gloriæ succenseat Maximus Principum, si tantùm innuimus, quæ celebrari pro dignitate nō possunt, nisi crescat in immensum Oratio. Quæ faustissimi Regiminis Meridies erit, si Auroræ plauserunt Superi tot in nos donis munifica manu congestis? Innumera sobolescent, ob quæ agendæ erunt Principi gratiæ, cum Vrbi securitatem, Sacræque Suæ Sponsæ Provincias illico redonaverit. Vnus,

Vnus, & alter effluxerat, ex quo regnare cœperat, dies, cum, Arrha instantium sub illius Regimine Triumphorum, certissimus Romam nuncius erexit sex internecione deletorum Turcarum millium; præter innumeros, quos flumen absorbuit: in præcipitem fugam cum imbellium copiarum reliquiis acti Visirij: occupatæ Nissæ nobilis Vrbis, & Arcis, cum ingenti cibario, & bellico apparatu: patefacti Sophiam, & ad celebres Trajani Portas militaris expeditissimi itineris: jamque consignatæ Trophæis Invictissimi Cæsaris dimidiæ viæ, quæ Viennà Constantinopolim ducit; cum præterea de reliqua facillimè conficienda formidandum nihil supersit, ingerentibus ultro Leopoldo vectigal, & ad acceptissima Exercituum Deo illius Vexilla convolantibus

Ser-

Serviis,ac Bulgaris: ex quibus qui in Patria ſe Regione continuerunt, comparato animo ſunt ad Turcas à tergo invadendos, dum fronti exultantia victoriis agmina inſtabunt.

Cùm hæc in anteceſſum dona Cælum indulſerit, dum agebatur de Magno Eccleſiæ Viduæ, oculis ſubjecto, Sponſo ſufficiendo, augurari libet in extrema oratione, quam eidem Dotem decreverint Superi. Sophia, Trajani aditus,& nomen à Philippo,& Adriano ſortitæ Vrbes, loci naturà impares obſiſtendo recentis militiæ artibus, nec ſatis à conſternatis metu Thracibus defenſæ, quamprimùm nobis patebunt. Vt quinque ab hinc annis in conſignato Typis Libello ſpopondimus, omnes è Græco Ritu Chriſti cultores nobis contra Barbaros ad-

hæ-

hæsuros : idque in Bosnis, Rascianis, Serviis, Bulgaris, Morlachis, Epirotis, Achaicis, Peloponnesiis, Atticis, alijsque plurimis impletum vidimus : ita idipsum certò spondemus de Thracibus, cęterisque Turcarum adhuc Tyranno subjectis. Nobiscum illi contra oppressores suos arma distringent. Penè jam sibi ingestis vinculis exempta Vienna, occupata Buda, Belgradum, aliæque in Vngaria, finitimisque Provinciis inclytæ Arces, cumque universa Peloponneso Atticæ pars, aliæque non contemnendæ Vrbes, & Insulæ, quæ *Optimi Decessoris* Imperium illustrarunt, Sidera erunt, à fulgentissimo alterius Sole fæliciter obruenda. Audito Veneti ALEXANDRI Nomine horrore quatientur corda Turcarum : reviviscet Græcia, Macedonia cum Epi-
ro

ro triumphabit: geſtient Ionii, Cretici, Cyprii maris, ad Boſphorum uſque porrectæ Inſulæ: Thracia ipſa, cum, Cæſarea olim, miſera nunc ſervitute ingemiſcente, Vrbe proximæ ſpe libertatis exultabit: cujus compotem fore ſe ominabitur univerſus Oriens, una ex parte complexus conſecratas ab induto Mortalitatē Divino Numine Regiones, ex altera protenſus in Perſidem, & alia barbara Regna, Macedonis olim Victoriis illuſtris, Majoris nunc ALEXANDRI Auſpiciis in Divinum, per Chriſtianorum Principum, ac Venetæ præſertim Reipublicæ Trophæa, Imperium fæliciſſimè vindicandus. Nulla ſubeſſe temeritas poteſt grandibus votis, & magnanimæ ſpei, quam animat ALEXANDRI, & Veneti quidem, Nomen, & Virtus. Verùm, vtcumque

que vinci rogaturi ſint populi, non unus nobis Annus Iordanem, Euphratem, Tigrim, captos Magni Nominis Famà, Maximæque Virtutis admiratione ſociabit. At Magni Conſtantini Vrbem, antequam Secundum aggrediatur annum Maximus ALEXANDER poſt creditam Patrocinio ſuo Chriſtianam Rempublicam, noſtri juris fore propemodum video. Non hæc, ipſi penè impervia Macedoni, Tyrus eſt. Arx illi nulla: Murorum propugnacula Romanis decedunt. Sexaginta fortium bellatorum millibus ceſſuram affirmant expertiſſimi viri. Quid, ſi ſuppetias eidem à Scythis afferri prohibeant Moſchi? Quid, ſi terra, marique illam vrgeant Fœderati Principes? Quid, ſi Divinum Numen, quod omne in Turcarum animis, perpetua ſeditione furentium

tium, seseque viduantium fortissimis Ducibus; quorum in dies guttur elidunt, consilii lumen extinxit, aliis quoque Prodigiis adsit? Enimverò, si expediat, hyemes in barbaros armare, duratus adamantis in morem Hellespontus bella transferet tergo: subsidcnt, si fuerit opportunum, montes, arescent flumina, litora conjunget Oceanus. Sed non flagitamus Prodigia, cum abunde sit, consuetam servari strenuitatem in Divinæ Caufæ Propugnatoribus, à quibus per septem iam annos perpetua Victoriarum serie Barbari debellantur.

Exactis Europà Turcis spectantem propius Orientis Solis cunas Orbis terræ partem lustrabimus. Præter immixtos jam gloriosissimo Fœderi, Cæsarem, Reges, Regiasque Respublicas vndique Barba-

bariem urgentes, jam ferè intueor, non ignotas Ægypti, ac Palestinæ littoribus, anchoras admoveri: inserta olim Engaddi, & Hiericuntis hortis iterum florere pulcherrima Lilia: assueto rursus gladio meti avidas Libani Cedros, Palmas Idumes. Quis importunus hìc monitor funestat animum commemoratione obstaculorum, quæ Sacræ viam Expeditioni nunc intercludunt? Obvium est affirmare, Gordios difficultatum Nodos Sapientissimi ALEXANDRI Gladio scindendos. Vt olim magnificè dixit apud Senecam Megara:

Si novi Herculem,
Lycus Creonti debitas pœnas dabit:
Lentum est, dabit: dat: hoc quoque est lentum: dedit:

Ita, quia novimus ALEXANDRVM, non solvenda in poste-

rum

rum ab illo dicimus Contentionum implicatissima Vincula, sed jam soluta. Omnia illius virtuti repagula cedunt. Principum nemo magnanimis consiliis obstat, cum omnes beneficentià rapturus sit, suis obsequi nutibus gestientes: jamque vias profectò invenerit, in quibus ineundis acquiescere possint omnium animi: & aliquid præterea indulgendum esse fælicissimæ Opportunitati delendi penitus hostes Christiani Nominis, nemo non videat. Vtcumque maxima præstet, ac penè Divina potestate, ad omnia tamen opportuna temporibus obtinenda plurimùm addet Pontificis Nomini honor habitus ALEXANDRO.

Grande Victoriarum pretium erit Divina Fides latissimè amplificata. Lutulentæ suæ post Mille ab illius exortu annos interitum

Se-

Sectæ imminere, præloqui compulsus fuit, ea solùm vice prophetice locutus, insanus Arabs. At melior, ac verè Divinitus afflatus, Vates Martinus Stridonius (præter alia à nobis alibi recensita instantis Omina fælicitatis) syncerram Christi Religionem quamprimùm in Constantinopolis Foris,& expiatis Fanis apertè Græcà linguà prædicandam, disertè prædixit. Post illam occupatam Vrbem in constantissimum Maximi Pontificis obsequium venturos omnes Græci Ritus Sectatores, ominari ausim. Neque nihil conferet ad eos alliciendos Veneti Pontificis Nomen; quemadmodum enim Regali eiusdem Patriæ humano famulatu servire ambiunt, ita Divinas in illo Vices obsequio amantissimo prosequentur. *Sacra* Latinos inter, & Græcos Fœdera con-

ſtari à Venetis Eccleſiæ Moderatoribus conſueverunt. Sed Quartum deſtituit Eugenium fælicitas conſtantis in pleriſque Grçcorum ingenii, quæ Octavum ad gloriæ Faſtigium efferet Alexandrum. Cum primùm à ſancito Florentiæ Sanctiſsimo Religionis conſortio reſilierunt, nondum in illos animadverſum cçlitus fuerat. Imperio deinde, Cçſareaque Vrbe capta, & everſa miſeros pœna ipſa excçcauit. Nunc etiam Tyranni metus concutit, veritos, ne cum Fide Arma quoque nobiſcum in Turcas conſociaturi credantur. Non pauci verò ex iis, quos barbaries Othomanna non premit, indecorum putant, in Sacris non ſequi pleroſque ſuorum, infælix etiam nunc jugum ferentes. At fractis omnium vinculis, flagrante amore in ſuæ Libertatis Auctores, re-

restituta cœcutientibus animis die ab ipso Libertatis bono, suauissimè ingerente comparationem cum Supplicio grauissimę captivitatis, Tertium iamdiu Seculum ingresso, vltro requirent Ovile Romani Pastoris, intra quod, suo infortunio edocti, perpetuò se hilares continebunt. Alios etiam in Occidente, ad Alexandri Annos illustrandos, Ecclesię Triumphos adornant Superi. Quę in magnum Illius presertim ope, non erupit incendium pestilens libidinis, & superbię flamma, & sub Quieto fortasse nunc etiam cinere scintillas fovet, penitus extinguetur. Plurimis Tartarea Hęresum Hydra verticibus orbabitur. Quo in Oriente corruet funere Mahometica Superstitio, geminos idem Mahometes Occidentis Lutherum opprimet, & Calvinum. Consecra-

crabitur iterum cum finitimis Insulis, olim florentissima Regia Sanctitatis, Anglia, illius ad Solium revocato Praeclarissimo Rege, Fortissimoque Religionis Catholicæ Defensore. At indicata fælicium Ecclesiæ fatorum Præsagia hoc vno, eodemque omnium faustissimo continentur. Diutissimè Christiano populo præerit ALEXANDER. Suorum, quæ non sine Prodigiis terrę indulsere, munerum Superos optimos non pœnitebit. Ferè omnes, qui cęterorum aptissimi ad Sacrum Regimen habiti sunt, cęteris diutius illud administrarunt. Ita Petrus, & qui omnium Primi sumpsere Siluestri, Iulij, Damasi, Innocentij, Leonis, & Gregorij Nomen: Tertius pariter Leo: Secundus, ac Tertius Alexander: Tertius Innocentius: Septimus, Nonus, ac Tertiusdecimus

Gre-

Gregorius, & Quartus Eugenius; ne vnum alteri prçferam ex iis, qui nostro Seculo imperarunt. Hos inter, qui diu ac prçclarissimè Regale Sacerdotium exercuerunt, & quorum aliquibus Agnomen MAGNI tributum fuit, cçterorum etiam Heroicç Virtuti tribuendũ, MAGNVS enumerabitur ALEXANDER. Hoc enimuerò grande Agnomentum non adhçsisse reor pluribus idem promeritis ex Maximis Pontificibus ALEXANDRI Nomen sortitis, quia Divino consilio reservabatur OCTAVO.

